

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 26

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 29 september 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Aanleg gecontroleerd overstromingsgebied regio Sinaai/Moerbeke - Stand van zaken

Onlangs werden de landbouwers in de regio Sinaai opgeschrikt door persberichten waarin de aanleg van een groot gecontroleerd overstromingsgebied in voormelde regio wordt aangekondigd.[\[1\]](#)

Volgens deze persberichten hebben de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) plannen om bepaalde dijken langs de Stekense Vaart en de Moerbeekvaart af te graven, in combinatie met de aanleg van een nieuwe ringdijk. Meer dan 100 hectare akkerland dreigt daardoor definitief verloren te gaan wanneer men dit gebied frequent zal laten overstromen.

Volgens de betrokken overheidsdiensten zou dit overstromingsgebied onder meer absoluut nodig zijn om de regio te beschermen tegen de gevolgen van een mogelijke waterbom boven dit gebied. De lokale landbouwers en hun belangenorganisaties stellen echter dat er volwaardige alternatieven zijn, zoals het regelmatigere uitbaggeren van de lokale waterlopen (inzonderheid de Durme) en het meer optimaal afstemmen van de pompstations in deze regio, om op afdoende wijze het hoofd te bieden aan de potentiële overstromingsrisico's.

Niet alleen door de lokale landbouwgemeenschap, maar ook onder meer bij het college van burgemeester en schepenen van Moerbeke, alsook bij de polderbesturen Sinaai-Daknam en Moerbeke Polder wordt totaal verrast gereageerd op deze plannen van VLM en VMM.

1. Kan de minister dan ook verduidelijken in welke fase deze plannen van VLM en VMM voor de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied in de regio Sinaai-Moerbeke zich bevinden, alsook welke concrete procedurestappen binnen welke termijn nog doorlopen dienen te worden vooraleer dit overstromingsgebied gerealiseerd zal worden?
2. Kan de minister een plan ter beschikking stellen waarop het geplande gecontroleerd overstromingsgebied is aangeduid?
3.
 - a) Hoeveel landbouwgronden (graag opsplitsing in ha akkerland en grasland), alsook hoeveel onbebouwde percelen met bestemming wonen en al bebouwde percelen zullen volgens de voorlopige VMM- en VLM-plannen getroffen worden door de aanleg van dit gecontroleerd overstromingsgebied?
 - b) Op welke wijze zullen de getroffen landbouwers en eigenaars van de onder a) vermelde percelen gecompenseerd worden voor het waarde- en genotsverlies van hun onroerende goederen?

4. Wanneer zal de Durme tussen Lokeren en Waasmunster, die bij hoge waterstanden aanzienlijke waterhoeveelheden uit de regio Sinaai-Moerbeke kan afvoeren naar de Schelde, volledig uitgebaggerd worden, en wat is de reden dat deze broodnodige baggerwerken reeds jarenlang op de lange baan worden geschoven?
5. Wat is het standpunt van de minister over de voorstellen (zoals het regelmatig en efficiënter uitbaggeren van de lokale waterlopen (inzonderheid de Durme), alsook het meer optimaal op elkaar afstemmen van de pompstations als alternatief voor de aanleg van het geplande overstromingsgebied, en zal de minister aan VLM/VMM de opdracht geven om deze alternatieven eerst grondig te onderzoeken vooraleer zij verder zullen gaan met hun plannen om dit overstromingsgebied aan te leggen?

[\[1\]](#) De Standaard, 24 september 2022 en Het Nieuwsblad, 23 september 2022.

ANTWOORD

op vraag nr. 26 van 29 september 2022

van **STEFAN SINTOBIN**

1. Het hele Moervaartvallei-complex is een artificieel watersysteem en een lage kom die enkel droog gehouden wordt door een systeem van permanent pompen via tientallen pompgemalen.

Het gebied waarover het in de vraagstelling gaat, betreft een zone langs de Stekene Vaart die thans in het gewestplan bestemd is als "landschappelijk waardevol valleigebied" en deels "natuurgebied" (reservaat). Grote delen zijn op vandaag al "ruimtelijk kwetsbaar". Het gaat over een van nature overstroombaar valleigebied dat op de kaarten (2017) aangeduid is als "recent overstroomd gebied".

De Vlaamse Regering keurde voor het gebied van de Moervaartvallei in het verleden al een eerste gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP Moervaartvallei fase 1) goed. Om het gebied te vrijwaren voor overstromingen wordt momenteel gewerkt aan een 2de GRUP (fase 2). Alle actoren in het gebied, inclusief de polderbesturen, gemeentebesturen en landbouworganisaties zijn hier al jaren bij betrokken.

Voor het gebied Moervaart-Zuidlede werd intussen ook al een raamovereenkomst afgesloten (25 mei 2018) met alle betrokken partners (gemeentes, landbouw, natuur, ...). Eén van de doelstellingen geformuleerd in de raamovereenkomst is de waterhuishouding in het gebied te verbeteren. In de overeenkomst wordt gesteld: "De maatschappelijke doelen voor het waterbeheer zijn in de loop der jaren toegenomen en worden nog urgenter mede als gevolg van de klimaatwijzigingen. Hierbij wordt beoogd om de waterhuishouding van het lokale stroomgebied van de Moervaart en Zuidlede maximaal af te stemmen op de landbouw- en natuurdoelen in het gebied.

Tegelijk met het planproces voor een GRUP fase 2 loopt momenteel een onderzoek naar de opportuniteit om hier ook een landinrichtingsproject op te starten voor een "geïntegreerd waterbeheer in de Moervaartvallei en Land van Zuidlede". Meer informatie over dit landinrichtingsproject vind je op [de projectpagina Moervaartvallei van de VLM](#). Ook hierbij zijn verschillende actoren betrokken.

Het landinrichtingsplan vertaalt de visie uit de raamovereenkomst en het GRUP Moervaartvallei fase 1 in concrete realisaties. Voor 4 locaties (Kalvekant, Reepkens, Oostdonk, Maaibos) is inmiddels een inrichtingsvisie uitgewerkt vertrekkende van de bestemming natuurgebied volgens het GRUP Moervaartvallei fase 1. Over dit ontwerp landinrichtingsplan werd tussen 1 oktober en 1 november 2022 een openbaar onderzoek gehouden in de 4 betrokken gemeenten (Gent, Wachtebeke, Moerbeke, Lochristi). Na het openbaar onderzoek legt de VLM een definitief voorstel van landinrichtingsplan ter goedkeuring voor aan de bevoegde Minister. Na de goedkeuring door de Vlaamse regering start de VLM met de voorbereiding van de uitvoering. Dit omvat onder meer verdere grondverwerving, de opmaak van technische plannen en het aanvragen van de nodige vergunningen en toelatingen in functie van de aanbesteding van de werken. De timing voor de uitvoering op het terrein is voorzien vanaf 2026.

2. Hieromtrent zijn nog geen concrete plannen gekend.

3. Zowel in kader van het reeds goedgekeurde GRUP fase 1 als het GRUP fase 2 (in voorbereiding) zijn de generieke systemen van kapitaalschade- en gebruikersvergoeding van toepassing. Specifiek voor gronden binnen een landinrichtingsproject worden specifieke maatregelen en flankerend beleid genomen.
4. De Durme is geklasseerd als een bevaarbare waterweg. Dit valt onder de bevoegdheid van Vlaams minister Lydia Peeters.
5. In kader van het GRUP en het landinrichtingsproject worden verschillende scenario's onderzocht. Met het louter uitbaggeren van de Durme zullen we er echter niet komen. Met het oppervlaktewatermodel werd door de VMM ook de mogelijkheden onderzocht om de pompgemalen optimaler in zetten en de afvoer via de Durme te optimaliseren.